

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DERSLER CEPTE

TARİH 9

ÜNİTE	İSLAM MEDENİYETİNİN DOĞUŞU
KONU	• İslamiyet Yayılıyor • Emeviler • Abbasi Devleti ve Türkler

DERSLER CEPTE 7. SAYI

TARİH 9. SINIF

ISBN 978-975-11-6633-3

Genel Yayın Yönetmeni
Halil İbrahim TOPÇU

Yayın Koordinatörü
Dr. Yasin ELÇİ

Yazar Ekibi
Aysel EROĞLU, Öğretmen
Yalçın EFE, Öğretmen
Necdet KARA, Öğretmen
Zafer KARAKUŞ, Öğretmen
Ali MUMCU, Öğretmen
Ayhan ÜRKÜNDAĞ, Öğretmen
Sadık ÖZCAN, Öğretmen
Serhat KARADURMUŞ, Öğretmen
Sevdiye Seha ALTUN, Öğretmen
Sıddık BULUT, Öğretmen
Tayfun GENEL, Öğretmen

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Dizgi - Tasarım Ekibi
Çağlayan Volkan YILDIZ, Öğretmen
Yasemin DEMİRCİOĞLU, Öğretmen

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif ERSOY

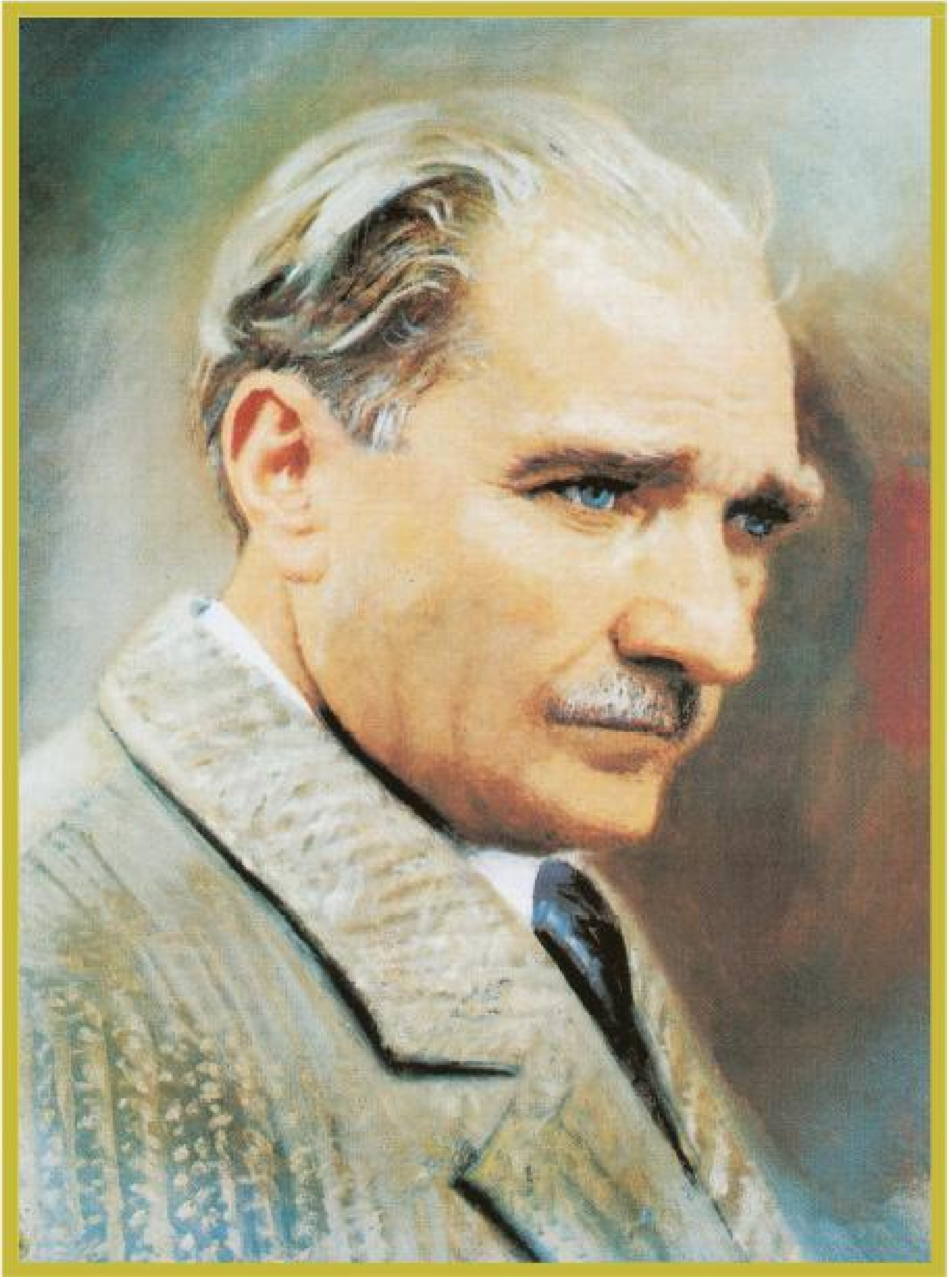
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

Değerli Öğretmenler ve Sevgili Öğrenciler,

Sizler için hazırlanan *Dersler Cepte* fasiküllerinde tüm derslerdeki aylık konu özetlerini bulacaksınız. Gerek yazılılara hazırlanırken gerek konu tekrarı yaparken *Dersler Cepte* fasikülündeki konu özetleri size yol gösterecektir. Konu özetlerinin maddeler hâlinde ve görsel ağırlıklı olması bilgilerinizin kalıcı olmasında kolaylık sağlayacaktır. Konu özetlerinin yanında "Hatırlayalım, Kritik Bilgi, Dikkat, Faydalı Linkler, Araştırma, Bir Örnek de Sen Ver, Biliyor Musunuz?, Filozof Der ki, Felsefe Sözlüğü, Haritada Bulalım" gibi bölümlerle konuların en önemli noktalarını ve ilgi çekici yanlarını görmüş olacaksınız. Böylece eğlenirken aynı zamanda da bilgilerinizi pekiştirme fırsatı bulacaksınız.

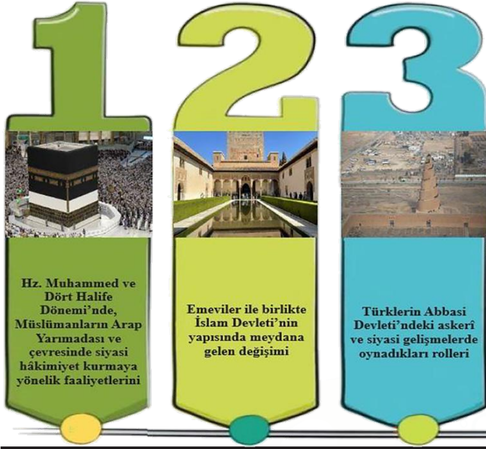
Açık uçlu ve çoktan seçmeli sorularla tekrar ettiğiniz bilgileri kullanabileceksiniz. Karekodlar aracılığıyla çoktan seçmeli soruların video çözümlerini izleyerek sorulara anında dönüt alabileceksiniz. Her konuyla ilgili çıkmış soruların yer alması da üniversiteye hazırlık yolculuğunda sizlere rehberlik edecek ve işlediğiniz konuların ne kadar önemli olduğuna dair fikir verecektir. Ayrıca OGM Materyal web sitesi, yardımcıkaynaklar.meb.gov.tr ve eba.gov.tr adresleri üzerinden fasiküllerimize kolay ulaşma imkânına sahip olacaksınız.

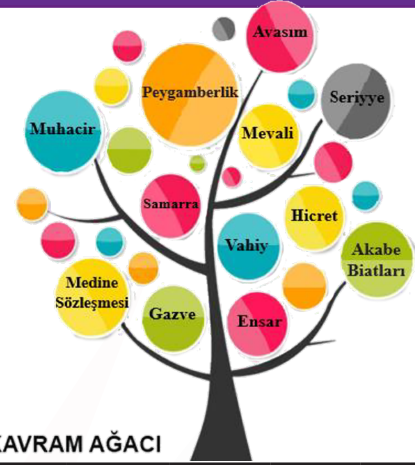
Millî Eğitim Bakanlığı olarak alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış ve denetimden geçmiş olan *Dersler Cepte* fasikülleriyle öğrenci ve öğretmenlere derslerin işlenişi ve tekrarı noktasında katkı sunulması amaçlanmaktadır.

Halil İbrahim TOPÇU
Ortaöğretim Genel Müdürü

Neler Öğreneceğiz?

KAVRAM AĞACI

YKS-TYT ÇIKMIŞ SORULARIN KONULARA GÖRE DAĞILIMI	2022	2021	2020	2019	2018	TOPLAM
Tarih ve Zaman	–	–	–	–	–	–
İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası	1	1	1	1	1	5
İslam Medeniyetinin Doğuşu	–	–	–	–	–	–
Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri	1	1	1	1	1	5
Beylikten Devlete Osmanlı	1	–	–	1	1	3
Dünya Gücü Osmanlı	–	–	–	–	–	–
Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	–	–	–	–	–	–
Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)	–	1	1	–	1	3
XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya	–	–	1	–	1	2

	YKS-AYT ÇIKMIŞ SORULARIN KONULARA GÖRE DAĞILIMI	2022	2021	2020	2019	2018	TOPLAM
9. SINIF	Tarih ve Zaman	1	1	1	1	1	5
	İnsanlığın İlk Dönemleri	1	1	1	1	1	5
	Orta Çağ'da Dünya	–	–	–	–	–	–
	İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası	2	1	2	2	3	10
	İslam Medeniyetinin Doğuşu	1	1	2	1	1	6
	Türklerin İslamiyet'i Kabulü ve İlk Türk İslam Devletleri	1	3	1	1	1	7
10. SINIF	Yerleşme ve Devletleşme Sürecinde Selçuklu Türkiyesi	1	–	–	1	–	2
	Beylikten Devlete Osmanlı	3	–	1	1	2	7
	Devletleşme Sürecinde Savaşçılar ve Askerler	1	–	1	–	–	2
	Dünya Gücü Osmanlı	–	1	–	1	2	4
	Sultan ve Osmanlı Merkez Teşkilatı	1	1	–	–	–	2
11. SINIF	Değişen Dünya Dengeleri Karşısında Osmanlı Siyaseti	1	1	1	–	–	3
	Değişim Çağında Avrupa ve Osmanlı	–	1	2	2	–	5
	Uluslararası İlişkilerde Denge Stratejisi (1774-1914)	–	1	–	–	1	2
	Devrimler Çağında Değişen Devlet-Toplum İlişkileri	–	1	–	–	–	1
	Sermaye ve Emek	–	–	1	1	–	2
12. SINIF	XX. Yüzyıl Başlarında Osmanlı Devleti ve Dünya	–	1	2	4	3	10
	Milli Mücadele	5	4	4	3	1	17
	Atatürkçülük ve Türk İnkılabı	1	3	2	2	2	10
	İki Savaş Arasındaki Dönemde Türkiye ve Dünya	–	–	–	–	1	1
	II. Dünya Savaşı Sürecinde – Sonrasında Türkiye ve Dünya	2	–	–	–	1	3
	XXI. Yüzyılın Eşiğinde Türkiye ve Dünya	–	–	–	–	1	1
	Soğuk Savaş Dönemi	–	–	–	–	–	–
	Yumuşama Dönemi	–	–	–	–	–	–
	Küreselleşen Dünya	–	–	–	–	–	–

Yukarıdaki tablo YKS sorularının son beş yıla göre dağılımını göstermektedir. ÖSYM, YKS sorularını bütün kazanımlara ve konulara yönelik belirleyebilir.

İSLAMİYET YAYILIYOR

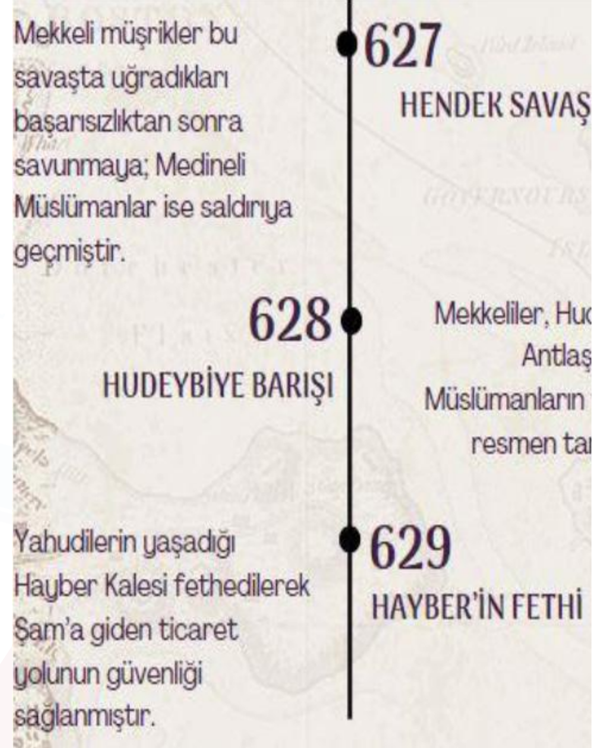

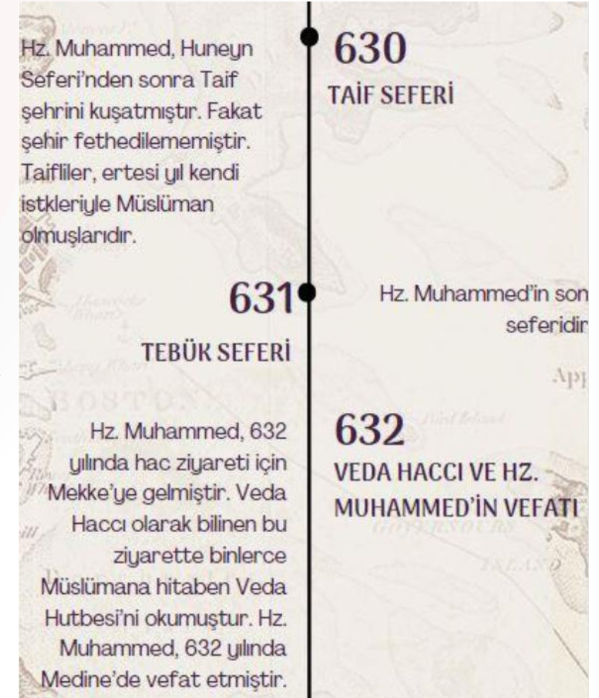
HZ. MUHAMMED'İN SAVAŞ VE SEFERLERİ

Seriyye: Hz. Peygamber'in bizzat katılmayıp görevlendirdiği kumandanlarla sevk ve idare ettiği seferlerdir.
Gazve: Hz. Peygamber'in bizzat sevk ve idare ettiği savaşlar hakkında kullanılan terimdir.

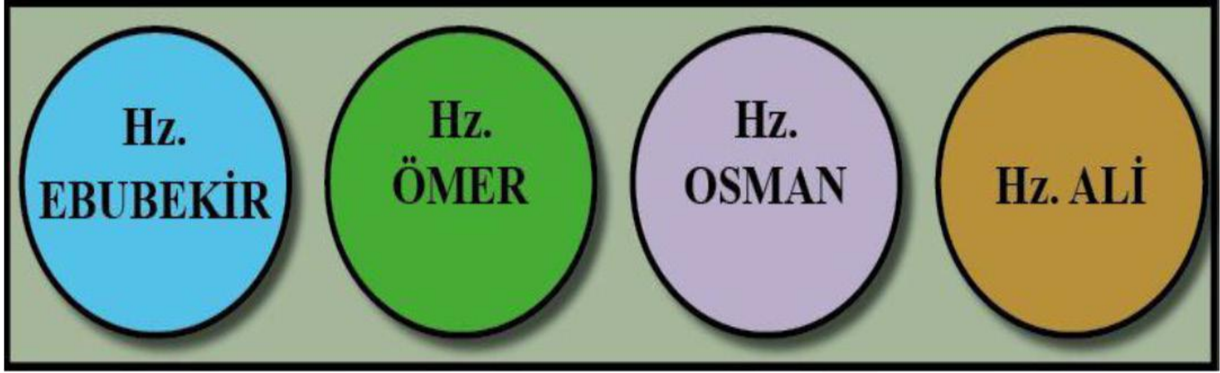

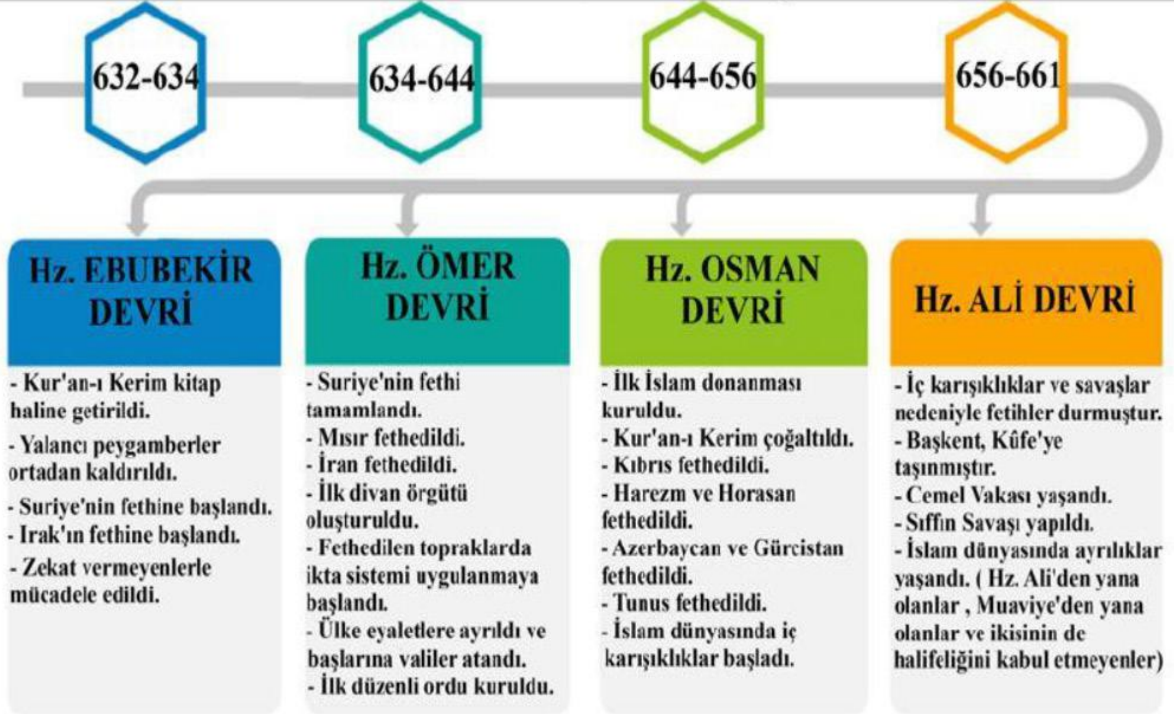

Konu Anlatımı

DÖRT HALİFE DÖNEMİ

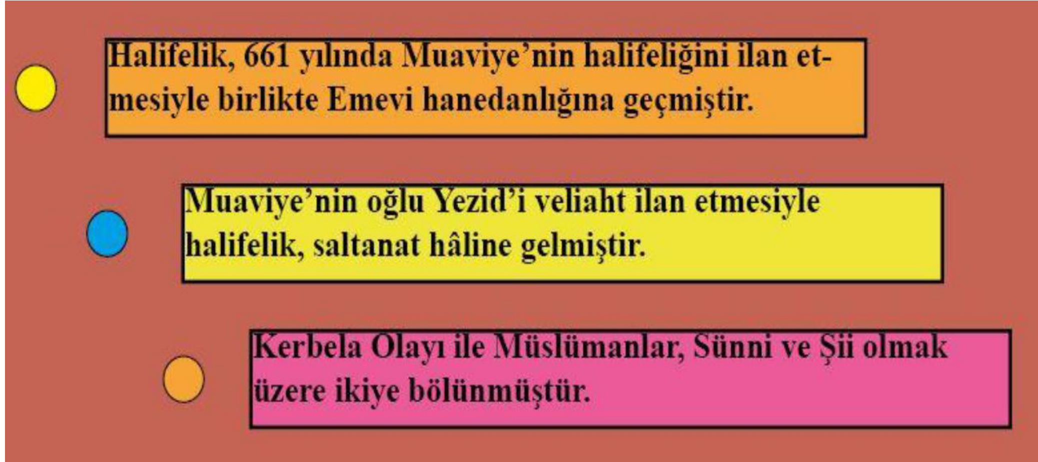

EMEVİLER

Halifelik, 661 yılında Muaviye'nin halifeliğini ilan etmesiyle birlikte Emevi hanedanlığına geçmiştir.
Muaviye'nin oğlu Yezid'i veliaht ilan etmesiyle halifelik, saltanat hâline gelmiştir.
Kerbela Olayı ile Müslümanlar, Sünni ve Şii olmak üzere ikiye bölünmüştür.

EMEVİLER DÖNEMİNDE SINIRLAR
İslam tarihinde ilk defa İstanbul kuşatılmıştır.
Cezayir ve Fas ele geçirilerek Kuzey Afrika'nın fethi tamamlanmıştır. Böylece İslam Devleti'nin sınırları Atlas Okyanusu'na kadar ulaşmıştır.
711 yılında Tarık bin Ziyad komutasındaki İslam ordusu, Kadisk Savaşı ile Vizigotları yenilgiye uğratarak İspanya'yı fethetmiştir.
Emevi ordularının batıdaki ilerleyişi, Franklarla yapılan Puvatya Savaşı"nın ardından durmuştur.
Maveraünnehir bölgesinde Emevi orduları ile Türkler arasında şiddetli çatışmalar yaşanmıştır.

İslam parası ilk defa bu dönemde bastırılmıştır.
Arapça, devletin resmi dili olarak kabul edilmiştir.
Arap olmayan diğer Müslümanları mevali olarak (azat edilmiş köle) görmüştür.
İslam sanatı en yüksek seviyelere ulaşmıştır.

EMEVİLER

Emevi Devleti'nin toplum anlayışı, İslam'ın ümmetçi anlayışının tersine milliyetçi bir yapıdadır. Emevilerdeki mevali (köle) uygulaması devleti bir Arap devleti niteliğine büründürmüştür.

Emevi Camii Şam/Suriye

 Kritik Bilgi

Arap olmayan halkların köle sayılması Türklerin bu dönemde İslamiyet ile yakınlaşmalarına engel olmuştur.

 Biliyor musunuz?

Emevilerin mevaliyi köle yerine koyan ayrımcı politikası toplumun günlük hayatını da etkiliyordu. Emevilerin Arapları kayırıcı tutumu İslam'ın eşitlik, kardeşlik ve adalet ilkelerine aykırıydı. Bu durum daha sonra Şuubiye Hareketinin ortaya çıkmasına neden olacaktır.

Emevi Halifesi Yezid döneminin en önemli olayı Kerbela Olayı'dır. Hz. Peygamber'in torunu ve Hz. Ali'nin oğlu Hz. Hüseyin'in ve ailesinin 10 Ekim 680 tarihinde şehit edilmesi Müslümanları kesin olarak bölmüştür. Buna göre Müslümanlar Şiiler, Sünniler ve Hariciler olarak 3'e ayrıldılar.

 Kritik Bilgi

İslam dünyasında ilk karışıklıklar Hz. Osman zamanında, ilk ayrılıklar Hz. Ali zamanında, kesin ayrılıklar ise Emeviler Dönemi'nde Yezid zamanında Kerbela Olayı ile ortaya çıkmıştır.

EMEVİLER

Endülüs adını verdikleri İspanya'ya yönelen Emeviler, Vizigot Krallığı'nın hüküm sürdüğü bu coğrafyaya Tarık bin Ziyad komutasında 711 yılında Cebelitarık Boğazı'nı geçerek ayak bastı. Yapılan Kadiks Savaşı'nı Emeviler kazandı, böylece İslamiyet Avrupa'da da yayılmaya başladı.

Bölgedeki Müslüman hakimiyetini 1238'de kurulan Beni Ahmer Devleti devam ettirmişse de 1469'da Kastilya Krallığı ile Aragon Krallığının birleşmeleri ve bölgedeki Müslüman varlığına son vermek için harekete geçmeleri üzerine 1492 yılında Beni Ahmer Devleti yıkılmıştır.

 Biliyor musunuz?

İspanya'da Hristiyanlar tarafından Müslümanlara ve Yahudilere yapılan zulümler karşısında Osmanlı Devleti II. Bayezid Dönemi'nde, gemiler göndererek buradaki Müslüman ve Yahudileri kurtarmıştır.

Emevi Devleti Haritası

 Konu Anlatımı

ABBASİ DEVLETİ VE TÜRKLER

Abbasiler Devleti

750-1258

Başkenti Bağdat

Kurucusu Ebu'l Abbas Abdullah

Emevilerin mevali politikasının aksine hoşgörülü ve ümmetçi bir politika takip etti.

751 Talas Savaşı'nı Çin'e karşı Türklerin desteğiyle kazandılar.

Halife Mutasım döneminde ise, Türklerin yerel halk ile karışıp savaşçı özelliklerini kaybetmemesi için Samarra şehri kuruldu.

Halife Harun Reşit Bizans sınırında Avasım şehirleri kurarak sınırların korunması görevini Türklere verdi.

Türkler Abbasi Devleti içerisinde askeri ve idari kadrolarda görev aldılar.

Talas Savaşı ile Türkler, İslamiyet'i daha yakından tanıma imkânı buldu ve kitleler halinde Müslüman oldular.

 Biliyor musunuz?

Türkler sadece Abbasiler bünyesinde askerlik ve yöneticilik yapmadılar. Büyük Selçuklu Devleti zamanında Şii bir hanedan olan Büveyhilerin tehditi altında bulunan Abbasileri gerek Tuğrul Bey, gerekse Sultan Alp Arslan kurtardılar.

Abbasi Devleti Haritası

MISIR'DA KURULAN İLK TÜRK-İSLAM DEVLETLERİ

Tolunoğulları Devleti	Ahmed b. Tolun tarafından Mısır'da kurulan ilk Türk devletidir. Zamanla Abbasilerin elinden Suriye ve Filistin topraklarının alınmasıyla genişleyen Tolunoğulları Devleti, halkının Arap, yöneticilerinin ise Türk olması sebebiyle uzun ömürlü olamamış ve bir süre sonra Abbasilerin saldırıları sonucu yıkılmıştır.
İhşîdîler Devleti	Muhammed b. Tuğç tarafından kurulan devlet kısa zamanda Suriye, Filistin ve Hicaz topraklarına hâkim olmuştur. Mekke ve Medine'nin de bulunduğu topraklara hâkim olan ilk Türk devleti İhşîdîler'dir. Halkının Arap, yöneticilerinin ise Türk olması sebebiyle uzun ömürlü olamamış ve bir süre sonra Abbasilerin saldırıları sonucu yıkılmıştır.
Eyyubiler Devleti	Kurucusu Selahaddin Eyyubi'dir. Haçlılara karşı başarıyla mücadele eden Selahaddin Eyyubi, 3-4 Temmuz 1187'de yapılan Hıttin Savaşı'nda Haçlıları büyük bir yenilgiye uğratmış ve Kudüs'ü fethetmiştir. Bu zafer Avrupa'da büyük bir tepki meydana getirmiş ve İslam dünyası üzerine III. Haçlı Seferi'nin düzenlenmesine neden olmuştur.
Memlûklular Devleti	İlk hükümdarı Aybek'tir. Sultan Kutuz Dönemi'nde İslam Dünyası'nı tehdit eden Moğollara karşı 1260'da Aynicâlut Savaşı kazanılmış ve Suriye'nin büyük kısmı Memlûkluların eline geçmiştir. 1258'de İlhanlılar tarafından Abbasi Devleti'nin yıkılması üzerine Baybars, Abbasi ailesinden birini halife ilan ederek Abbasi hilafetini Mısır'da yeniden kurmuştur. Böylece hilafetin koruyucusu sıfatıyla bütün İslam dünyası üzerinde nüfuz sahibi olmuştur. Memlûk Devleti, Yavuz Sultan Selim'in Mısır Seferi sonucunda 1517'de sona ermiştir.

Konu Anlatımı

Yönerge: Okuma parçasını dikkate alarak aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Araplar Avrupa'da en büyük ve devamlı fetihlerini İspanya'da gerçekleştirdiler. Afrika'nın Arap valisi Musa b. Nusayr'ın Berberi azatlısı Tarık, 7000 kişilik bir ordu ile 711 yılı ilkbaharında Julianus'un gemilerinin yardımıyla İspanya'ya çıktı ve Gibraltar (Cebel-i Târik), Carteya ve Algesiras'ı fethetti. Buradan memleketin içlerine girdi, Vizigotlar'ı mağlup ederek Kurtuba (Cordova) ve Tuleytule (Toledo)'yı zapt etti. Fetihten sonra Müslüman askerler İspanya'da kaldılar, oraya yerleştiler ve İspanyol kadınlarıyla evlendiler. VIII. yüzyıl boyunca doğudan ve bilhassa Kuzey Afrika'dan gelen yeni göç dalgaları birbirini takip ediyordu ve bu şekilde birçok Arap ve Afrikalı yarımadaya yerleşmiş oluyordu.

İspanya Müslümanlığı parlak devrinde muhteşem bir manzara arz ediyordu. Araplar yarımadanın hayatı birçok bakımdan zenginleştirdiler. Ziraatta İlmî sulama sistemi ile birlikte turunçgiller, pamuk, şeker kamışı ve pirinç dâhil, birçok yeni ürünü İspanya'ya getirdiler. Arazi rejiminde yapılan değişiklikler Arap hâkimiyetindeki İspanya'da ziraî refahın yükselmesinin başlıca sebeplerindendi. Tekstil, seramikçilik, kâğıt yapımı, ipekçilik ve şeker üretimi gibi birçok endüstri kollarını geliştirdiler; altın, gümüş ve diğer önemli madenlerini işletmeye açtılar. Yün ve ipek mamulleri Kurtuba, Malağa ve Almera'da, seramikçilik Malağa ve Valencia'da, silah yapımı Kurtuba ve Tuleytule'de, dericilik Kurtuba 'da, halıcılık Beza ve Calcena'da, kâğıtçılık (Uzak Doğu'dan ithalât) Jativa ve Valencia'da yapılıyordu. Tekstil sanayii, diğer Müslüman ülkelerinde olduğu gibi esas endüstriyi teşkil ediyordu; yalnız Kurtuba'da 13.000 dokumacının bulunduğu bilinmekteydi. İspanya Müslümanlığı Doğu ile faal bir ticarete girişmişti. Endülüs limanlarından kalkan tüccar gemileri, kendi ürettikleri eşyaları Akdeniz ülkelerine taşıyorlardı. Başlıca pazar yerleri Kuzey Afrika'da ve Mısır'da bulunuyordu. Ayrıca İstanbul tüccarları da, Hindistan ve Orta Asya'ya satmak için onlardan mal alıyorlardı. Ziraat ve zanaat kollarında kullanılan çok miktarda Arapça kelime Arap etkisinin kuvvetini açıkça ortaya koymaktadır.

Bernard LEWIS- Tarihte Araplar

1. Müslüman Araplar Avrupa'yı nasıl fethetmişlerdir? Yazınız.

....

....

2. Müslüman Araplar yarımadanın yaşamını nasıl değiştirmiştir?

....

....

3. Endülüslerin dönemin ticaretindeki yeri nasıldı?

....

....

4. Endülüslerin ticari ürünleri neler olabilir?

....

....

5. Ziraat ve zanaat kollarındaki Arap etkisi nasıl ispatlanabilir?

....

....

2020 AYT

1. **Medine şehri** "Yesrib" **olarak anılırken sonrasında bu şehre** "Peygamber Şehri" **anlamında** "Medinetü'n-Nebi" **denilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?**

A) Hicret

B) Cemel Vakası

C) Hakem Olayı

D) I. Akabe Biatı

E) Kerbela Olayı

2. Mekkelilerle Müslümanlar arasında gerçekleşen Bedir Savaşı'nı Müslümanlar kazanmışlardır. Savaş sonrası elde edilen ganimetler savaşa katılanlara eşit bir şekilde dağıtılmıştır. Esirlere iyi davranılmış, esirlerin birçoğu fidye karşılığı serbest bırakılmıştır. Fakir olan esirler eğer okuma-yazma biliyorsa on Müslüman'a okuma-yazma öğretmeleri karşılığında serbest bırakılmıştır.

Bu duruma göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

A) Müslümanlar önemli bir güç olduklarını düşmana göstermişlerdir.

B) Esirlere eziyet ve kötü muamelede bulunulmamıştır.

C) Savaş sonrası Müslümanların ekonomik gücü artmıştır.

D) Hz. Peygamber, eğitime büyük önem vermiştir.

E) Savaş sonrası Medine'de İslam Devleti kurulmuştur.

3. Hz. Peygamber; Mekke'nin fethinden sonra kendisi bir çadırda konaklamış, eski evine gidip konaklamasını söyleyenlere ise Medine'ye hicretinden sonra evinin müşrikler tarafından satıldığını söyleyerek bir evinin bulunmadığını söylemiştir. Muzaffer bir kumandan ve şehrin fatihi olmasına rağmen eski evini zorla geri almamıştır.

Bu duruma göre,

I. İslamiyet hak ve adalete büyük önem vermiştir.

II. İslamiyet'e göre bir kişi bulunduğu mevki ya da makamdan yararlanarak mülk edinemez.

III. Mekke'nin Fethi'yle İslam tarihinde savaşlar dönemi sona ermiştir.

gibi yargılardan hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) II ve III

2021 AYT

4. "Hz. Ebubekir Dönemi'nin ilk zamanlarında İslam Devleti içerisinde karışıklıklar yaşanmıştır." **ifadesini kullanan bir tarihçinin,**

I. Ridde Savaşları

II. Cemel Vakası

III. Haricilerin ortaya çıkması

durumlarından hangilerini örnek göstermesi beklenir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

5. **Aşağıdaki verilen bilgilerden hangisi Hz.Ömer döneminde yaşanan gelişmelerden birisi değildir?**

A) Kudüs şehrinin yönetimi Müslümanlara geçti.

B) Ayetler toplandı, Kur'an-ı Kerim kitap hâline getirildi.

C) Sasaniler mağlup edilerek İran toprakları fethedildi.

D) İslam Devleti hazinesi yani Beytü'l-mâl oluşturuldu.

E) Hicret esas alınarak hicri takvim düzenlendi.

2019 AYT

6. **Aşağıdakilerden hangisi İslam dünyasının ilk dönemlerinde siyasi ve dinî bölünmelere neden olan olaylardan biri değildir?**

A) Cemel Vakası

B) Sıffin Savaşı

C) Mute Savaşı

D) Hakem Olayı

E) Kerbela Olayı

7. Emevi halifesi Abdülmelik Dönemi'nde ilk Arap -İslam parası bastırılmış ve devletin resmî dili Arapça olmuştur.

Bu durumun,

I. Arapçanın yaygınlaşması

II. ekonominin güçlenmesi

III. İslamiyet'in yayılması

sonuçlarından hangilerini ortaya çıkardığı söylenebilir?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

8. Emeviler'in Arap milliyetçiliği yaparak Arap olmayan Müslümanları hor görmüşler, mevali ismi verilen bu Müslümanları devletin üst kademelerine getirmemişlerdir. Ayrıca onlardan fazla vergi almışlardır.

Emeviler'in bu tutumu aşağıdakilerden hangisine sebep olmuştur?

A) İslamiyet'in Türkler arasında hızla yayılmasına

B) Müslüman Arapların devlete küsmelerine

C) Ülkede birlik ve beraberliğin sağlanmasına

D) Mevalilerin Emevi devletini benimsememelerine

E) İslamiyet'in Türkler tarafından benimsenmesine

9. • Abbasi Halifesi Harun Reşid, muhafız birliğini Türklerden meydana getirmiştir.

• Avasım eyaleti kurularak Türklerden oluşan askerî birlikler buraya yerleştirilmiştir.

• Bizans'tan gelebilecek tehditleri önlemek için Halife Me'mun, Arap ve İranlılara karşı Türkleri denge unsuru olarak görmüştür.

• Halife Mu'tasım, sadece Türklere ait olan Samarra şehrini kurdurmuştur.

Abbasi Devleti'nde yaşanan bu gelişmeler dikkate alındığında,

I. Abbasi Devleti'nde Türkler, egemenliği ele geçirmeye başlamıştır.

II. Türklerin askerlik yeteneğinden faydalanılmıştır.

III. Bizans sınırlarını muhafaza amacıyla ordugah şehirlere Türkler yerleştirilmiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılamaz?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II

D) I ve III E) II ve III

10. XI. yüzyılda İran'da yeni bir güç olarak Büyük Selçuklular ortaya çıkmıştı. Selçuklu Sultanı Tuğrul Bey, 1055 yılında Bağdat'ı Büveyhilerden kurtararak Abbasi halifesine dinî itibarını iade etti.

Buna göre Selçuklularla ilgili olarak,

I. İslam dünyasında prestijleri artmıştır.

II. Şii tehlikesini engellemişlerdir.

III. Halifelik makamının yetkilerini ele geçirmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III

D) I ve II E) I, II ve III

AÇIK UÇLU SORULAR - Avrupa'da İslamiyet'in Yayılması

1. Afrika'nın Arap valisi Musa b. Nusayr'ın Berberi azatlısı Tarık, 7000 kişilik bir ordu ile 711 yılı ilkbaharında Julianus'un gemilerinin yardımıyla İspanya'ya çıktı ve Gibraltar (Cebel-i Târik), Carteya ve Algesiras'ı fethetti. Buradan memleketin içlerine girdi, Vizigotlar'ı mağlup ederek Kurtuba (Cordova) ve Tuleytule (Toledo)'yı zapt etti.

2. İspanya Müslümanlığı parlak devrinde muhteşem bir manzara arz ediyordu. Araplar yarımadanın hayatı birçok bakımdan zenginleştirdiler. Ziraatta İlmî sulama sistemi ile birlikte turunçgiller, pamuk, şeker kamışı ve pirinç dâhil, birçok yeni ürünü İspanya'ya getirdiler. Arazi rejiminde yapılan değişiklikler Arap hâkimiyetindeki İspanya'da ziraî refahın yükselmesinin başlıca sebeplerindendi. Tekstil, seramikçilik, kâğıt yapımı, ipekçilik ve şeker üretimi gibi birçok endüstri kollarını geliştirdiler; altın, gümüş ve diğer önemli madenlerini işletmeye açtılar.

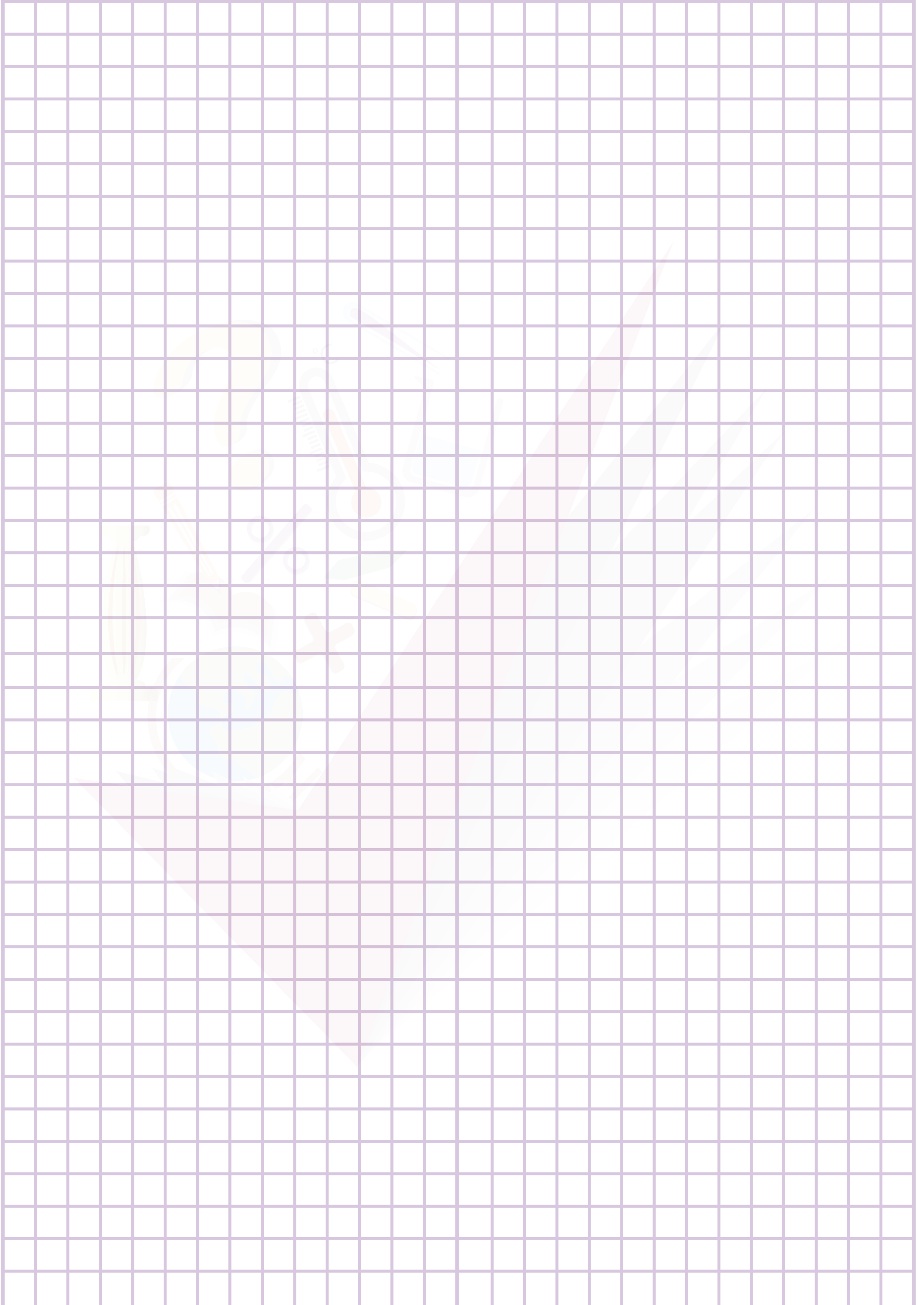
3. İspanya Müslümanlığı Doğu ile faal bir ticarete girişmişti. Endülüs limanlarından kalkan tüccar gemileri, kendi ürettikleri eşyaları Akdeniz ülkelerine taşıyorlardı. Başlıca pazar yerleri Kuzey Afrika'da ve Mısır'da bulunuyordu. Ayrıca İstanbul tüccarları da, Hindistan ve Orta Asya'ya satmak için onlardan mal alıyorlardı.

4. Tekstil, seramikçilik, kâğıt yapımı, ipekçilik ve şeker, yün ve ipek mamulleri, dericilik, halıcılık.

5. Ziraat ve zanaat kollarında kullanılan çok miktarda Arapça kelime Arap etkisinin kuvvetini açıkça ortaya koymaktadır.

Çoktan Seçmeli Sorular

1-A	2-E	3-C	4-A	5-B
6-C	7-D	8-D	9-A	10-D

Konu Özeti Konuyla ilgili kısa ve öz bilgiler

Açık Uçlu Sorular Konuyla ilgili ufkunuzu açacak sorular

Çoktan Seçmeli Sorular Konuyla ilgili çoktan seçmeli testleri

Neler Öğreneceğiz? Fasikülde hangi konuların öğrenildiği

Hatırlayalım Konuyla ilgili önceki bilgiler

Araştırma Konuyla ilgili detaylı bilgiye ulaşmanız için ödevler

Faydalı Linkler Konuyla ilgili yararlanılabilecek web siteleri

Kritik Bilgi Fasikülde geçen konuyla ilgili en önemli bilgi

Bir Örnek de Sen Ver Konuyla ilgili sizden gelen örnekler

Biliyor musunuz? Konuyla ilgili çarpıcı bilgiler

Filozof Der ki Filozofların konuyla ilgili söylediği önemli sözler

Felsefe Sözlüğü Felsefe ile ilgili kavramlar

Haritada Bulalım Konuyla ilgili özellikleri haritada işaretleme

Dersi İzleyelim Konuyla ilgili konu anlatım videoları

Dikkat! Fasikülde karıştırılmaması gereken bilgiler